

FELHÍVÁS

Az ELTE BTK Művelődéstörténeti Tanszéke és az ELTE TTK Társadalom- és Gazdaságföldrajzi Tanszéke ötödik alkalommal hirdeti meg a jelentkezést a Dimenziók konferenciára.

DIMENZIÓK V.

Katasztrófák után... (KUT)

Természeti csapások, járványok és ökológiai folyamatok a történelemben

1666. június 20-án a lőcsei krónikába a következő különös és félelemre okot adó jelenséget jegyezték fel: *"Iglón Frohn Menyhértné prefektusié tavában a ház mögötti kertben az a csoda történt, hogy a víz a tóban vérré vált, hogy a halak benne mind elpusztultak, és a levelek körülötte vérszínűek lettek; ezt a megváltozott vizet magam láttam, s nagyon csodálkoztam és megdöbbentem miatta, a víz nem is tisztult fel újból, hanem erősen bűzlött, úgyhogy le kellett engedni. Isten könyörüljön rajtunk, és fordítsa el rólunk a szerencsétlenséget."* (Lőcsei krónika, 301.)

Hain Gáspár *"Szepességi avagy lőcsei krónikája"* számos különös, a kor embere számára megmagyarázhatatlan természeti jelenséget tartalmaz. Nem keresték a jelenségek okát, nem firtatták azokat az ok-okozati összefüggéseit, amelyek az emberi tevékenységgel lehettek kapcsolatban. Szimbolikusan értelmezték a környezetben bekövetkezett, számukra megmagyarázhatatlan természeti jelenségeket. Isten büntetése volt szinte minden. Az isteni univerzum és az emberek világa közötti harmónia megbomlásának jelét olvasták ki belőlük.

A 21. századi ember legégetőbb problémája az egyre erőteljesebben jelentkező globális klímaváltozás és következményei. Wolfgang Behringer, német történész *A klíma kultúrtörténete* című könyvében így jellemezte az éghajlatváltozást és az emberi társadalmak viszonyát: *„A klíma változik. A klíma mindig is változott. A kultúra kérdése, hogy hogyan reagálunk rá.”* (W. Behringer: *A klíma kultúrtörténete* 2008. 282.)

A Behringer könyvének megjelenése óta eltelt több mint egy évtizedben azonban a sokat idézett ökológus, Daniel H. Janzen hipotézisei igazolódtak be, aki a *Science* folyóirat hasábjain hívta fel először a figyelmet korunk klímaváltozásának egyedülálló voltára: *„Ami elkerüli a*

figyelmünket... az egy sokkal álnokabb fajtája a kihalásoknak: az ökológiai kapcsolatok széthullása.” Janzen szerint Földünk ma a hatodik nagy kihalási esemény tanúja, ami abban különbözik az eddigiektől, hogy döntően egyetlen faj okozza: a Homo sapiens és utódai.

A Dimenziók V. konferencia témája a természet, a táj és az ember kapcsolata. Várunk minden olyan előadást, amely ezt a témakört járja körül a társadalom- és a természettudományok kutatásai, módszerei és eszközei segítségével.

A konferencia időpontja: 2021. június 17-18.

Helyszín: Online

Részvételi szándékukat kérjük, legkésőbb **2021. február 28-ig** jelezzék az absztraktok megküldésével a **dimenziok.konferencia@gmail.com** e-mail címen. Az absztraktokat **1000-2000 karakter** terjedelemben várjuk.

Ajánlott tematikai egységek:

- Gazdasági tevékenység, ipar, mezőgazdaság és az antropogén felszínformálás
- A környezet átalakítását, használatát érintő átgondolt mérnöki beavatkozások
- A környezet, mint identitáshoz kapcsolódó érték, a nemzeti táj fogalmának a megszületése
- Természeti csapások elhárítása és a tudomány szerepe a környezethasználatban
- A preindusztriális vagy tradicionális társadalmak és a környezet kapcsolata
- Természeti katasztrófák és megjelenésük a történelmi forrásokban
- Katasztrófateóriák a tudományok történetében, Katasztrófaturizmus a történelemben
- Történelmi tájrekonstrukciós vizsgálatok a természeti katasztrófák összefüggésében

A konferencia előadásai az eddigi hagyományoknak megfelelően 2022-ben tanulmánykötetben jelennek meg. Szeretettel várjuk régi és új előadóinkat!

Budapest, 2021. január 19.